

DZIENNIK SUWAŃSKI

Redakcja i Administracja: ul. Kościuszki 81

SUWAŃKI

TELEFON Nr. 68

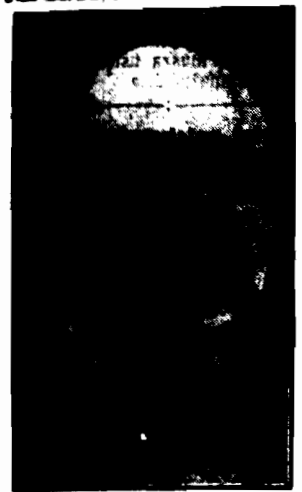
REDAKCYJA OKRĘGOWA: P. K. O. Nr 8207.

Polska - potęgą pokoju świata

Wielka mowa ministra Zaleskiego

o polityce zagranicznej Polski

WARSZAWA, 21.7. Na dzisiejszym posiedzeniu sejmowej komisji spraw zagranicznych w dniu 21 b. m., pan minister spraw zagranicznych.

August Zaleski.

wyłosił następujące przemówienie:

„Cała Europa powojenna przeżywa dotychczas jeszcze głęboki kryzys materialny i moralny. Potrzebuje ona zatem całego pokoju i to nie tylko pokoju faktycznego, ale pokoju w zamierzeniach i przewidywaniach, a więc nastroju, któryby pozwolił na nawiazanie rozerwanych przez wojnę międzynarodowych nici, na wznowienie przerwanych przez wojnę normalnego obrotu towarów, na zmartwychwstanie wzajemnego zaufania i na współpracę rzetelną w interesu-

negu, ale pokoju w zamierzeniach i przewidywaniach, a więc nastroju, któryby pozwolił na nawiazanie rozerwanych przez wojnę międzynarodowych nici, na wznowienie przerwanych przez wojnę normalnego obrotu towarów, na zmartwychwstanie wzajemnego zaufania i na współpracę rzetelną w interesu-

Zmiany konstytucji dokona Rząd

Sejm zamierza rozszerzyć pełnomocnictwa

WARSZAWA, 21.7.

Głosowanie wczorajsze w sprawie projektu zmiany konstytucji wykazało ciekawą tendencję większości Sejmu.

Istotne i najważniejsze, że względu na swą aktualność zamierzenia Rządu - rozwiązanie Sejmu i budżetowanie - zostało przez Sejm uchwalone.

Natomiast odrzucenie wstępu do paragrafu 11 świadczy, że po prawę naszej konstytucji Sejm zamierza przerzucić na barki Rządu drogą odpowiedniego rozszerzenia pełnomocnictw rządowych.

SKANDALICZNE ZAJŚCIE

w ambasadzie polskiej w Paryżu

Wydalenie

p. Smogorzewskiego z granic Francji

PARYŻ, 21.7. Dziś rano na jednego z sekretarzy ambasady polskiej był w lokalu ambasady dokonany napad przez p. Kazimierza Smogorzewskiego, tuższego korespondenta pism polskich.

Przyczyną napadu była zemsta za zdezwajowanie p. Smogorzewskiego wobec międzynarodowej federacji b. kombatanów przez zarząd b. wojskowych polskich we Francji. Ambasada interwenjowała u władz francuskich w sprawie wydalenia Smogorzewskiego z granic Francji

jącym wszystkich ducha powojennym-rekonstrukcji ekonomicznej i finansowej.

(Dalszy ciąg na str. 2-6).

Żydzi kowieńscy chcą żargonowych gazet warszawskich, ale Kowno ich się boi

Kowieńska żydowska rada narodowa na Litwie zwróciła się do rządu litewskiego z prośbą o pozwolenie na kolportaż warszawskich pism żargonowych „Hajnt” i „Moment” na Litwie. Ministerstwo spraw wewnętrznych prośbie tej odmówiło.

Płaskorzeźba Prezidenta Mościckiego

PREZYDENT PAŃSTWA POLSKIEGO
IGNACY MOŚCICKI

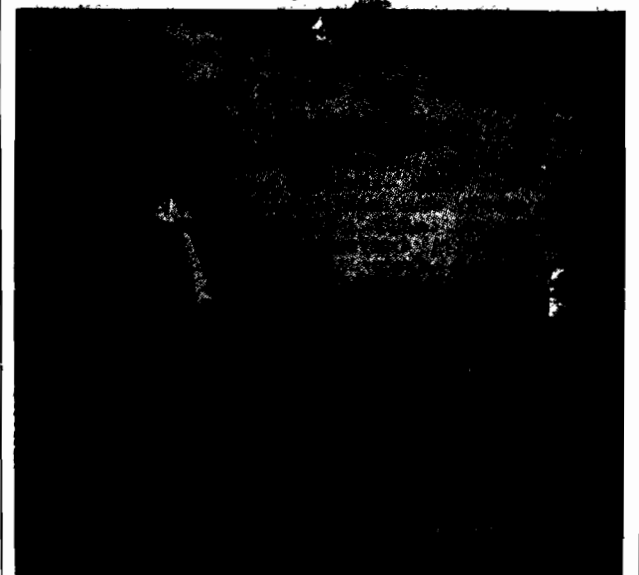
W tych dniach ukończył znany artysta - rzeźbiarz, p. Głowiński podobiznę rzeźbiarską

Pana Prezydenta Mościckiego, którą Czytelnicy oglądają powyżej.

50 milionów dolarów dla Polski

o pertraktacjach, prowadzonych z ramienia przemysłu polskiego przez kilku przemysłowców w Paryżu z reprezentantami Harrimana w sprawie pożyczki dla przemysłu polskiego w wysokości 15 milionów dolarów.

Zamyślona!

Letnie popołudnie mło uspo- rzeń wśród szumu pachnących abia do dźwięcznych i ma- akacji i kwiatowych lip

Zgon krwawego kata Rosji

WARSZAWA, 21.7. Z Moskwy nadeszła do Warszawy wiadomość, iż wczoraj zmarł tam na aneuryzm serca krwawy kat Rosji Feliks Dzierżyński.

Do grobu schodził z nim druga po Leninie główna figura bolszewickiego przewrotu, jeden z tych przywódców sowieckiej rewolucji, którzy po głowę unurzali się we krwi nieszczęśliwych ofiar czerwonego terrorku.

Urodzony w r. 1877 w Wilnie, ukończył tam gimnazjum, potem rozpoczął socjal - demokratyczną działalność na terenie Litwy, Polski i Rosji.

Przez 20 lat po opuszczeniu ławy szkolnej prowadził „nielegalny” żywot agitatora, przyczem wiele lat spędził w więzieniu i na Sybirze.

Rewolucja bolszewicka w r. 1917 wyniosła Dzierżyńskiego na jedno z kierujących stanowisk w Rosji sowieckiej.

Objął najpierw stanowisko szefa czerezwyczałki na Peters-

burg, następnie na Moskwę a wreszcie na całą Rosję.

I rozpoczął krwawą kość. Zapelnili się lochy czerezwyczałek inteligencją i wszystkimi, podejrzanymi o „kontrewolucję”. Wyroki śmierci wydawał masami, mordował mężczyzn w sile wieku, starców, księży, kobiety i dzieci.

Nawet w kołach bolszewickich mówiono o kacie tym z odrazą, iż „wymordował doszczętnie burżuazję w Rosji”.

Nic też dziwnego, iż działał w całej Rosji matki straszaj dzieci swe nazwiskiem Dzierżyńskiego, jako krwiożerczego potwora.

Ostatnio był prezesem G.P.U., która jest tylko inaczej nazwaną czerezwyczałką oraz pełnił funkcje komisarza komunikacji.

Przed pewnym czasem krzątały wiadomości o chorobie nerwowej Dzierżyńskiego. Widocznie krew pomordowanych ofiar nie dała spokoju sumieniu zwyrodniałego kata Rosji.

BANK POLSKI zwalnia swoje złoto z zastawu

WARSZAWA, 21.7. Bank Polski rozpoczął dziś spłatę swego długu w Federal Reserve Banku. Dług był zabezpieczony złotem, złożonym w Bank of England.

Zobowiązanie to wynosiło 10 milionów dolarów i według zamierzeń kierownictwa Banku Polskiego będzie spłacone do połowy sierpnia.

DOLAR — 9.07

Złoty wsparty silną postawą państwa wraca do sił i zdrowia

Sytuacja na czarnej giełdzie w stosunku do dolara bardzo słaba.

Dolar przy dużym zaofiarowaniu po kursie 9.07.

Wyświetlenie interesów naszej instytucji emisyjnej, a specjalnie duże zapasy walut, pozwoliłyby spłacić ten dług natychmiast.

Bank Polski wybrał jednak drogę spłat stopniowych z nadwyżek ze skupu. W ten sposób spłata długu nie odbije się nawet na zapasie walut brutto.

Bank Polski obniżył dzisiaj kurs płacenia za dolar do 9.10, a za dewizy 9.15.

W stosunku do akcji tendencja nadal bardzo mocna

GIEŁDA

WARSZAWA, 21.7. PRYWATNE NOTOWANIA POLUDNIOWE

Metalne

Rubel złoty 4.73, Dolar złoty 9.07, Funt ang. złoty 44.00, Dolar srebrny 44.10, Rubel srebrny 2.26, Srebrny bilion rosyjski 1.13.

ZURYCH, 21.7. Zamknięcie: Warszawa 56.50, Paryż 11.11, Londyn 25.13, Nowy Jork 51.66, Belgia 12.00, Włochy 16.80, Holandia 207.80, Berlin 122.90, Wiedeń 73.00, Praga 15.30, Budapest 0.722. (PAT).

Dewizy

Berlin 2.14, Belgia (za 100) 21.25, Holandia (za 100) 370.25, Londyn (za 1) 44.10, Paryż (za 100) 19.50, Praga (za 100) 27.20, Szwajcaria (za 100) 178.40, Włochy (za 100) 30.40.

Papieru lokacyjne

3 proc. pożyczka konwersyjna 44.00, 10 proc. pożyczka kolejowa 147.00, 6 proc.

poż. dolarowa 64.75, 4 1/2 proc. L. Z. ziem. rb. przedw. 31.80, 6 proc. obligacje m. Warszawy 1915 — 16 r. 16.00, 4 1/2 proc. L. Z. m. Warszawy 21.85, 5 proc. L. Z. m. Warszawy rb. przedw. 27.25.

Akcje

B. Polski 84.00, B. Dyskontowy 610, B. Zachodni 1.20, B. Zw. Sp. Zar. 4.90, Brown-Bowert 0.80, Sita i Światło 0.30, Chodorów 5.30, Czersk 0.36, Czeskość 1.35, Oostawice 1.95, Michałow 0.25, Warsz. Cukier 2.95, Pirley 0.43, Łazy 0.13, Wegiel 67.50, Nobel 2.50, Cegielski 8.75, Pitzner 1.50, Lipów 0.88, Modrzew 3.25, Norblin 1.02, Orthwein 0.13, Ostrowieckie 6.30, Parowoz 0.28, Pocisk 0.74, Rudzki 1.25, Starachowice 1.75, Ursus 0.88, Zieloniewski 11.50, Zawiercie 10.25, Żyrardów 11.60, Borkowski 0.82, Haberbusch 6.85, Strytus 2.50, Lombard 2.90

Premier Bartel nie chce luksusowych koni

Likwidacja stałej reprezentacyjnej

WARSZAWA, 21.7.

P. premier Bartel zwrócił wczoraj wieczorem stałej reprezentacji i garaż prezesa ministrów.

Natychmiast po powrocie do Prezydium Rady premier wydał rozporządzenie, mocą którego stała reprezentacyjna będzie likwidowana.

Stajnia reprezentacyjna obejmowała kilka pojazdów luksusowych, kilka par koni i odpowiednią ilość obsługi.

RZĄD HERRIOTA

nie ma widoków istnienia

Mówią już o Poincarem i jedności narodowej

PARYŻ, 21.7. Rada ministrów po raz drugi w ciągu dnia wczorajszego debatowała nad programem rządowym. Ułożono tekst przemówienia Herriota, które dzisiaj przedstawione będzie w Izbie deputowanych.

Herriot kładzie silny nacisk na to, aby obrady i głosowanie nad deklaracją rządową odbyły się jaknajprędzej.

Minister finansów de Monzie pracował przez całą noc nad planem finansowym.

Nastroj dla rządu w senacie jest nawskroś nieprzychylny, a wczorajsze głosowanie w Izbie deputowanych nad procedurą wyboru prezidenta Izby nie wróży rządowi nic dobrego.

W razie upadku Herriota po-

wołany będzie do rządów Poincare, który stworzy rząd jedności narodowej i ocalenia publicznego

Francja pada pod obuchem walk partyjnych

PARYŻ, 21.7. Dzienniki paryskie stwierdzają, że sytuacja polityczna jest niewyraźna.

„Echo de Paris” przypisuje to agitacji kulturalowej i rozłamom w łonie radykałów.

„Le Journal” przewiduje, że expose rządu będzie bardzo krótkie.

W wywiadzie z „Matinem” De Monzie oświadczył, że obecny stan zamieszania jest wyłącznie wynikiem walk partyjnych.

Wzburzenie ludności Paryża

Katastrofalny spadek franka wywołał panikę na giełdzie i zaburzenia uliczne

PARYŻ, 21.7. Nowy spadek franka francuskiego (funt szterling — 232.50, dolar — 47.25) wywołał prawdziwy popłoch na giełdzie. Przed bankami gromadziły się tłumy publiczności, czekając na nowe notowania. Zaniecierplwienie i wzburzenie tłumy przybierało takie rozmiary, iż musiano wzywać interwencji policji.

Wobec zdenerwowania ludności rząd zabronił podawania no-

towań giełdowych przez radio. Ludność występuje przeciw Amerykanom i Anglikom, którzy korzystając ze spadku waluty francuskiej formalnie wykupują sklepy i magazyny.

W Saint Denis zatrzymano samochody Amerykanów i Anglików i pobito dotkliwie jadących. Na Montmartre przyszło do ostrych wykroczeń, którym krępołożyła policja.

Sowiety opornia strach przed bałtycką polityką Angli i Polski

Prasa sowiecka drży przed własną siłą
Sowiety rozpoczęły ze swą energią akcję dyplomatyczną na terenie państw bałtyckich. W Helsińforsie otrzymano notę sowiecką, wyrażającą zgodę na podjęcie rokowań o pakt gwarancyjny z Finlandią. Przeszkoda w dotychczasowych rokowańach był warunek Finlandji, aby projektowany pakt był całkowicie lojalny w stosunku do statutu Ligi Narodów.

Układy z Finlandją wkracza w stadium obliczające. Wstępne dyplomatyczne wywiady w sprawie takich samych paktów prowadzone są z Litwą i Łotwą. Równocześnie daje się zauważyć w prasie sowieckiej wzmożone zainteresowanie Polską, oraz akcją dyplomacji angielskiej nad Bałtykiem. Moskiewska „Prawda” utrzymuje, że Anglia stara się obecnie znowu postawić Polskę na czelu antysowieckiego rachunku w państwach bałtyckich. Dziennik przestrzega Polskę przed przyjęciem takiej roli, wyrażając zarazem przypuszczenie, iż polityk w Warszawie znanego angielskiego publicysty Steeda

Minister Zaleski przed komisją sejmową rozwinie dziś program zagranicznej polityki rządu

WARSZAWA, 21.7. Na dziesiątym posiedzeniu komisji spraw zagranicznych Sejm wczorajm. o godz. 10 rano wybrał min. Zaleski exposé o sprawach międzynarodowej polityki. W przemówieniu tem przedstawił min. Zaleski program polityki zagranicznej rządu.

Nieurodzaj żyta w Ameryce spowoduje zrównanie ceny żyta z ceną pszenicy

Wielki wydział angielskiego „Corn Trade” donosi, że w roku bieżącym należy się spodziewać nieurodzaju na żyto w St. Zjednoczonej Ameryce. W związku z tem „Corn Trade” przewiduje zrównanie w przyszłości cen żyta i pszenicy.

Kradzież dokumentów dyplomatycznych w PCIAGU KONSTANTYNOPOL-ANGORA

Zginął tekst turecko-rosyjskiego traktatu handlowego
LONDYN, 20.7. Z Angory donoszą, że tekst turecko-rosyjskiego traktatu handlowego i inne dokumenty zginęły w poście pocztowym, którym wzięły je do przelotu ministerstwa

26 milionów złotych oddać muszą skarbowi baronowie cukrownictwa

Skandaliczny szwindel nie udał się przed Trybunałem Administracyjnym

WARSZAWA, 21.7. Rada naczelna polskiego przemysłu cukrowniczego przegrała przed Trybunałem Administracyjnym proces ze skarbowi polskiemu o zwrot kilkudziesięciu milionów złotych. Udaremniłony został niesłychany szwindel na szkodę państwa. Sorawa miała przebieg następujący:
Rada naczelna zabiegała u rządu o zatwierdzenie podwyżki cen cukru na rynku wewnętrznym do 55 zł. za 100 kg. i udzielenie z tytułu na wywóz 120 tys. ton cukru zagranicę.

Po długim namyśle min. skarbu zgodził się na wydanie zezwolenia pod warunkiem, że Rada naczelna zapłaci skarbowi 3 tony sztalugów od każdej tony wywiezionej tytoniu tytułem opłaty wywozowej. Delegacja Rady naczelnej skłamała przed ministrem, a zgodę swą zadokumentowała protokołarnie. Pozwolenie wydano i 120.000 ton cukru pojechało zagranicę. Po jakimś czasie przemysłowcy cyklowi zwrócili się o pozwolenie na wywóz drugiej partii cukru na tych samych warunkach. Otrzymali — znowu podciągnięci cukrem wyjechali.

podjętym był właśnie wspomnianym dyplomatycznym celem. Mnożą się również wiadomości prasy sowieckiej o agresywnych intencjach zaimarach Polski wobec Litwy, przyczem dalszemu wyraźnie podkreślają, że akcja nacjonalistów Litwy naruszałaby interesy rosyjskie.

Zmianę konstytucji uchwałił Sejm w drugim czytaniu

Artykuł nadający Prezydentowi prawo dekretowania nie uzyskał większości

WARSZAWA, 21.7. Sejm przyjął w drugim czytaniu projekt zmian konstytucji. Czytanie trzecie nastąpi jutro. Wynik ten osiągnięto dopiero po całonocnym kłopotliwym zmaganiu się tekstu zaproponowanego przez komisję i poprawek poselskich z przepisami ustaw i regulaminów, normujących sposób głosowania. Rozpoczęło się od obrad komisji konstytucyjnej, której marszałek Sejmu przekazał ponownie art. 8-y projektu, dotyczący rozwiązań ościsła ustawodawczych, do opracowania redakcyjnego, gdyż braki w tej mierze uniemożliwiły powzięcie uchwały w przeddzień. Po trzygodzinnym naradach bardzo ożywionych komisja doszła do porozumienia i opracowała tekst, podany już wczorajszym Kurjerze Czerwonym, a oznaczający się większą ścisłością prawniczą. Art. 8 w nowym brzmieniu ustala, iż Prezydent Rzeczypospolitej w trzech wypadkach rozwiązuje ciało ustawodawcze. Po pierwsze jeżeli upłynął okres, na jaki zostały wybrane, powtórnie przed upływem tego okresu na wniosek Rady ministrów, po trzecie na wniosek Sejmu uchwalony większością 3/5 w obecności połowy wszystkich członków, lub na wniosek Senatu uchwalony większością 2/3 w obecności 3/5 wszystkich członków. Wybory odbywają się w ciągu dni 90-ciu.

Po długich perypetiach regulaminowych i formalistycznych dopiero po południu podjęto obrady pełnej Izby. Przedewszystkiem załatwiono streszczenia wyżej art. 8 w brzmieniu kompromisu. Przystąpiono do głosowania nad art. 11. Zgodnie z propozycją komisji konstytucyjnej, najpierw głosowano nad ustępem pierwszym w brzmieniu komisji: „Prezydent ma prawo w czasie, gdy Sejm i Senat są rozwiązane, aż do chwili ponownego zebra-

sia Sejmu wydawać w razie nagłej konieczności państwowej rozporządzenia z mocą ustawy w zakresie ustawodawstwa państwowego. Rozporządzenia te nie mogą jednak dotyczyć zmiany konstytucji i spraw przewidzianych w art. 3 ustęp 4, art. 4, 5, 6, 8, 49 ustęp 2, art. 50 i 59” (ustawodawstwo samorządowe, budżet, pobór rekruta, za ciągnięcie pożyczki, zmiana w majątku państwowym itp., kontrola długów, ratyfikacja umów, wypowiedzenie umów, odpowiedzialność ministrów). Za tym ustępem głosowało 166 posłów przeciw 142, ustęp ten nie uzyskał kwalifikowanej

Bank rolny ulega reorganizacji

WARSZAWA, 21.7. Do ministerstwa reform rolnych przybył prof. Kemmerer i odbył dłuższą konferencję z min. Staniewiczem, informując się o reformie rolnej, rozumianej w szerszym zakresie. Prof. Kemmerer specjalnie interesował się działalnością państwowego Banku rolnego, która

Rozprawa nad ustawą o pełnomocnictwach

Mówili postowie Grynbaum - Dąbki - Blüner

Po zakończeniu drugiego czytania zmian konstytucji, Izba przystąpiła do dalszej rozprawy nad projektem ustawy o pełnomocnictwach. P. Grynbaum (K. Zyd.): Premier Bartel jest pierwszym szefem rządu, który publicznie oświadczył, że antysemityzm ekonomiczny jest szkodliwy dla Polski i że z tym systemem należy zerwać. Dlatego też głosować będziemy za pełnomocnictwami, ale tylko dla rządu prof. Bartla. Zaśmieszona rada rządu, ratyfikacja umów, wypowiedzenie umów, odpowiedzialność ministrów). Za tym ustępem głosowało 166 posłów przeciw 142, ustęp ten nie uzyskał kwalifikowanej

wysadzono w powietrze i zbudowane nowe. Bardzo pięknie powiedział p. Bartel, że rząd nie dopuści do tego, aby urzędnik państwowy traktował w inny sposób człowieka posiadającego, a w inny człowieka pracy. Tu krótki żart o „momencie niedoli Polski”. Najgorzej jest personalny sądowy na dole. Niech rząd zdecydował się pozwać urzędnika sędziowskiego i powołać ludzi młodych. (Okłaski na lewicy). P. Blüner (Ch. D.): W komisji Klub mój był za pełnomocnictwami, ale treść przedmiotowa projektu była dla nas tak nieoczekiwana tak jasny był brak konkretnego programu gospodarczego, że musieliśmy zrewidować swe stanowisko. P. Bartel nie powiedział, że dobroczynne skutki jego zarządzenia są wynikiem pomyślnego koniunktury gospodarczej. Głos na lewicy: Panowie przeciw wierzyć w cuda. P. Blüner: Jeśli ten rząd będzie powierzał Izbie i nie przysła, że złamane prawo i konstytucja wymagał okładki, może pchnąć kraj w odmięt anarchii i spodka. Klub Ch. D. przewiduje wypadki groźniejsze, niż przewrót majowy i dlatego w stosunku do rządu stanę na stanowisku twórczej opozycji, dając rządowi poparcie tylko co do konieczności państwowych. Przeciwnicy ustawy są również projektowi szeroko zakreślonej amnestii indywidualnej. Głos: To nie po chrześcijańsku! Dalsza rozprawa odroczono do dzisiaj o 3 pp.

Dobre wieści! FABRYKI ŁÓDZKIE MAJĄ ZAMÓWIENIA

Praca wre, wrzeczona warczą

Poprawa życia gospodarczego, odczuwana w wielu dziedzinach, ujawnia się również bardzo silnie w przemyśle łódzkim, któremu zamówienia krajowe i zagraniczne umożliwiły puszczęnie w ruch warsztatów, do niedawna ciemnych i głuchych. Syła się też zamówienia na towary wełniane zimowe. Kresy żądają od Łodzi barchanów. Ale i materiały letnie jeszcze „Ida”, chociaż to już koniec sezonu. Przy transakcjach krajowych firmy otrzymują 15 procent gotówką. Ceny utrzymują się na poziomie wiosennym. Zaledwie parę fabryk podniosło je o parę procent.

Hej strzelcy wraz... Kluby sportowe biorą czynny udział w marszu kadrowki

Oprócz 40 drużyn strzeleckich, po 13 ludzi każda, które dotychczas zgłosiły swój udział w marszu kadrowki, czynny udział zgłoszili również drużyny klubów sportowych „Cracovii”, „Wiatry”, 5 pułk saperów, 20 p. p., oraz Policji Państwowej z Krakowa.

Piloci włoscy uczą się w Polsce

Włocławek Towarzystwo lotnicze „Transadriatica” w Rzymie i Anconie, które organizuje linie komunikacji lotniczej Wenecja — Klagenfurt — Wiedeń, zwróciło się do polskiej linii lotniczej z prośbą, by piloci włoscy mogli dokonać kilkunastu lotów obok pilotów polskich, ce-

Komisa administracyjna Sejm podjęła wczoraj obrady nad projektem ustawy o powołaniu organów wykonawczych w wydzielonych powiatach z siedzibami od starosty prezesem na czele.

Wybory do rad powiatowych mają się odbywać w powiatach w wieloletnich i miejskich na danym obszarze. Zalesko nazwę „sam-lik powiatowy” i wprowadzono „rady powiatowe”, których organem wykonawczym są wydzielone powiatowe z siedzibami od starosty prezesem na czele. Wybory do rad powiatowych mają się odbywać w powiatach w wieloletnich i miejskich na danym obszarze. Zalesko nazwę „sam-lik powiatowy” i wprowadzono „rady powiatowe”, których organem wykonawczym są wydzielone powiatowe z siedzibami od starosty prezesem na czele.

Upały w Chicago spowodowały śmierć 12 osób

CHICAGO, 20.7. W mieście i okolicy zmarło 12 osób wskutek udaru słonecznego.

Krucjata przeciw małżeństwom

LONDYN, 20.7. Rząd postanowił, iż kobiety pracujące w ministerstwach muszą ustępować o chwila zamężności.

Traktat polsko-niemiecki w Reichstagu

BERLIN, 20.7. Do Reichstagu wpłynął wczoraj traktat niemiecko-polski w sprawie uregulowania stosunków pogranicznych.

Przed odwagą i siłą ludzi 12-go maja musi ustąpić nieptodność i usankcjonowana niemość SEJMU

(wzr) — Prawda, że wczoraj miał Sejm swój dobry dzień. — Cieszy mnie to, lecz radym wiedzieć, jakie poczył Pan Poseł w sprawie w dniu wczorajszym za dodatnie. — Przedewszystkiem exposé premjera. Przyznam się, że sprawi miła niespodzianka. Nie oczekiwałem, ani ja, ani moi przeciwnicy polityczni tak zrealizowanego ujęcia tematu, tak poprawnego sformułowania myśli przewodnich. — I jeszcze jeden moment znamienity. — Jaki? — Mowa zachowała istotnie styl przemówienia majowego. Żadnego schlebienia skłonnościom partyjnym, żadnych umizgów. Twardo: tego żądamy, bo tego wymaga interes państwa. — Prawda, ale to już było trochę wyzywające. Przecież i tak dajemy wszystko. — Wszystko? Zobaczymy dopiero. — Skądże to powatpiowanie? — Stąd, że bardzo wpatliwie jest przyznawanie Prezydentowi Rplitei prawa dekretowania ustaw w okresie wyborczym między dwoma kadencjami sejmowymi. — Bo to byłoby antyparlamentarnym wyzywaniem się praw, przysługujących ciałom ustawodawczym. — Ojóż to jest właśnie doktryna bezkrytycznie zaakceptowana z przeszłości austriackiej. W erze zdobywania praw konstytucyjnych, absolutyzm Habsburgów uratował dla korony prawo dekretowania ustaw po zamknięciu sejm. Później nadużyto tego prawa, gdyż zamykano sesje, aby stosować osławiony § 14. — A widzi Pan!

— Żadnego podobieństwa nie widzę. Tam obcy, szorstki absolutyzm monarchiczny, a u nas naszemu dogmat: władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej należy do Narodu. A co najważniejsze: tam stosowanie § 14 podczas kadencji parlamentarnej, u nas po jej skończeniu, gdy Sejm i Senat poproszą niema i władza ustawodawcza ma trzy miesiące — zastęga. — To, po trzech miesiącach. — Ale prawo dekretowania może być stosowane tylko w razie nagłej konieczności państwowej. Taka konieczność może zająć i Sejm bez najmniejszego dla swej powagi uszczerbku, powiemi wyjątek — raz na pięć lat możemy — dopuścić — w interesie państwa!

Już się nie poprawia

Po raz wtóry w czasie obrad sejmowych, na sali ustawowej był wczoraj aparat odbiorczy warszawskiej radiostacji. Cała Polska mogła się przekonać, jak zachowuje się obecny zespół sejmowy w czasie decydujących dla państwa narad, gdy premier Rządu mówi o sytuacji w kraju. Gadanie na lawach, hałas, niemądre i niesmaczne dowcipy — wszystko słyszeł obywatel. Obecny zespół sejmowy nie jest zdolny do zachowania powagi w chwili exposé szefa Rządu, a karzącym hałasami uniemożliwia szerokiemu ogółowi wysłuchiwanie tak ważnych i tak żywo obchodzących każdego Polaka informacji o położeniu państwa. Wstydi!

Sześć milionów dolarów pożyczki Trzy — na rozbudowę miast

Europeizacja Sosnowca, Dąbrowy Górniczej, Kieka, Zgierza i Otwocka

Rokowania Banku Gospodarstwa Krajowego z konsorcjum amerykańskim „Ulen and Co” w sprawie nowej pożyczki inwestycyjnej zostały zakończone. Nowa pożyczka opiewa na sumę 6.000.000 dolarów. Około 3 milionów przeznaczono na inwestycje miejskie, resztę na inne inwestycje publiczne. Z sumy 3 milionów otrzymają pożyczki następujące miasta: Sosnowiec — 1.500 tys. dol. na budowę wodociągów i rzeźni, Kielec — pół miliona dolarów na budowę kanalizacji, wodociągów i rzeźni, Dąbrowa Górnicza — 250 tys. dolarów na budowę wodociągów i kanalizacji, Zgierz — 230 tys. dol. na kanalizację, wodociąg i hale targowe. Poza tem w czwartek zakończone będą formalności, dotyczące pożyczki dla Otwocka, który otrzyma 150 tys. dol. na budowę wodociągów, rzeźni i hal targowych. Możliwe jest udzielenie pożyczek jeszcze innym mniejszym miastom. Wszystkie te miasta podpi-

ły z firmą Ulen and Co oddzielne umowy na wykonanie robót, a zeznały na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego skrypty dłużne na odpłatność sumy. Bank Gospodarstwa Krajowego zaś zawarł z Ulen and Co. umowę, na zasadzie której cała suma pożyczki pokrył listami komunalnymi po kursie stałym 86 za 100. W związku z podpisaniem umowy inżynierowie firmy amerykańskiej rozpoczęli już studia techniczne w zainteresowanych miastach. Roboty właściwe rozpoczną się jeszcze w roku bieżącym na jesieni i potrwać przypuszczalnie od 2 do 3 lat. Dodać należy, że firma Ulen and Co zatrudnia dotychczas 4.500 robotników, 117 urzędników i 24 inżynierów. Inżynierowie przybywają z Ameryki i prowadzą prace według metod tamtejszych. Nowe roboty zatrudnią znowu parę tysięcy robotników. Sztab inżynierów amerykańskich nie będzie powiększony. Wszystkie te miasta podpi-

NASZE DAŻENIE DO POKOJU

zjednało nam uznanie i przyjaźń świata

DALSZY CIĄG WIELKIEJ MOWY p. MINISTRA SPRAW ZAGRANICZNYCH ZALEMNIO

POLITYKA POKOJU

Jeżeli jednak które z państw europejskich bardziej, niż inne, do pokoju dąży i pokój wyma...

Pragnę podkreślić to z całą stanowczością i z całą wyrazistością, aby móc więcej nie powracać do tego tematu, który nie może podlegać żadnej wątpliwości.

Alarmy wojenne, dotyczące Polski, lansowane być mogą jedynie przez wrogów naszego państwa i naszej państwowości.

Pokojowa polityka polegać powinna jeszcze na dążeniu do możliwie najintensywniejszej, najszerszej i najbardziej wypracowanej współpracy międzynarodowej, dla wspólnych wszystkim państw celów.

Węzłem współpracy tej pragniemy być jak najwęższym udziałem i być w pierwszym rzędzie państw, przyznających się do utworzenia i utrwalenia nowego statusu.

Skasowanie attachés wojskowych

Dla podkreślenia tej naszej pokojowości Pan Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu ze mną zamierza w najkrótszym czasie skasować Instytucje attachés wojskowych przy większości naszych poselstw zagranicą.

Polityka polska wobec Ligi Narodów kieruje się nie mojącym się zmienić interesem państwowym, rozumianym jak najszerszej, i dającym po linii rozwoju Ligi Narodów, której działalność w zakresie kolaboracji międzynarodowej przyniosła już tak doniośle rezultaty.

Z tym większym wstępnym niepokojem Polska obserwuje możliwość nowego światowego kryzysu, zainicjowanego Lidze Narodów w związku z zapowiedzianym wyścigiem Brazylii z Ligą, oraz ewentualnością podobnego kroku ze strony Hiszpanii.

Mamy niezłomne przekonanie, że nie może być zaniedbane, aby krzyżysowi temu zapobiec.

Stale miejsce w Lidze Narodów

Z tego również punktu widzenia, najpełniej ogólnego, traktuje Polska konieczność zdobycia dla siebie gwarancji stałej współpracy w Lidze, gwarancji, mających swe usprawiedliwienie przede wszystkim w doniosłej roli, jaką Polska odgrywa w całej pacyfikacyjnej i organizacyjnej działalności Ligi Narodów.

Geograficzne położenie Polski, obszar zamieszany przez nią, oraz ilość ludności, jak i znaczenie w całokształcie ekonomicznych stosunków europejskich, wyznaczają Polsce doniosłą rolę w polityce światowej, tak, że nie można wprost wyobrazić sobie możliwości rozwiązania zaradzenia pacyfikacji świata bez czynnego i trwałego współdziałania Polski.

Nasze sojusze

Miałem już okazję wypowiedzieć w rozmowie z przedstawicielami prasy zagranicznej moje przekonanie, że współpraca wszystkich na terenie Ligi Narodów w żadnej nie stoi sprzeczności ze współpracą naszą z poszczególnymi narodami w formie sojuszków, albo ściślejszych porozumień. Nasze sojusze i ściśle porozumienia noszą charakter utrzymania, utrwalenia i ochrony obecnego statusu rzeczy, opartego na traktatach. Takimi sojuszami posiadają podana

to posiada niechybnie na terenie Ligi Narodów praca każdego jej członka.

To też nasze sojusze są wyrazem niezłomnie pokojowej polityki Polski. Takim przedewszystkiem jest nasz sojusz z Francją. Sojusz ten, nie wymierzony zasadniczo przeciw nikomu, jest jedynie instrumentem bezpieczeństwa i pokoju i jako taki jest i pozostanie otoczony szczególną opieką Rządu.

Konstatuję z żywym zadowoleniem, że współdziałanie polsko-włoskie rozwija się pomyślnie, zarówno na terenie politycznym

Stosunki z Anglią i Ameryką

Na terenie międzynarodowym spotykamy się częstokroć z żywym zainteresowaniem Rządu angielskiego. Na dobrych z nim stosunkach, zarówno w dziedzinie bezpośrednich interesów, które są ważne i liczne, jak w zakresie ogólnych problemów w polityce międzynarodowej, w których Wielka Brytania tak poważną odgrywa rolę, zależy nam bardzo i mogę zapewnić, że Rząd Polski dołoży wszelkich starań, by się przyczynić do utrwalenia i pogłębienia tych korzystnych wzajemnych nastrojów.

Od czasu, gdy w niezapomnianym orędziu swego prezydenta Stany Zjednoczone Ameryki Północnej wypowiedziały się w tak decydujący sposób na rzecz Polski niepodległej i niepodzielnej z własnym od morza dostępnym, polityka tego państwa, nacechowana szczerą dla nas życzliwością, nie uległa względem nas zasadniczej zmianie.

Rząd polski, rozumiejąc wgląd dyktujący Stanom Zjednoczonym pewną rezerwę w odniesieniu do zagadnień polityki europejskiej, dążyć będzie do zacieśnienia i rozwinięcia przyjaznych stosunków polsko-amerykańskich, przede wszystkim na polu gospodarczym.

Dowodem tego dążenia jest za prośbą przez Rząd polski misji profesora Kemmerera, której prace już rozpoczęte w Warszawie, staną się cennym przyczynkiem naszego ogólnego programu sanacyjnego.

Ożywienie stosunków z Dalekim Wschodem

W dziedzinie naszych, zawsze szczerze przyjaznych stosunków z Japonią miło mi jest podnieść stwierdzoną ostatnio tendencję do ożywienia się wymiary gospodarczej.

Układ z Niemcami

Splót interesów, łączących Polskę z Niemcami, wymaga zarówno dla dobra obu państw, jak i dla sytuacji międzynarodowej, aby między tymi krajami istniała trwała pokojowa współpraca.

Rząd polski ze swej strony pragnie szczerze oprzeć stosunki polsko-niemieckie na realnych podstawach i rozbudować normalną współpracę sąsiedzką, pozabawioną wszelkich czynników wzajemnej animozji. O ile Niemcy wykazają równie zrozumienie, dla tego programu i dla równorzędności naszych interesów, to stosunki polsko-niemieckie, oparte na tych przesłankach, mogą znaczyć miarę przyczynić się do odprężenia ogólnej sytuacji międzynarodowej.

Na tej drodze ważnym etapem jest uregulowanie stosunków gospodarczych między Polską a Niemcami.

Jak Panom wiadomo, długotrwałe rokowania o traktat handlowy weszły obecnie na tory konkretnej pracy w komisjach.

Stosunki z Sowietami

Jeżeli chodzi o stosunki nasze ze Związkiem Socjalistycznym Republik Rad, to stwierdzić należy z zadowoleniem, że oba sąsiadujące ze sobą na tak rozległej granicy państwa, których ustroje pod względem społecznym, gospodarczym i politycznym, różnią się tak zasadniczo, potrafiły już od jakiegoś czasu rozwinąć między sobą stosunki poprawy, wchodząca na coraz

to realizuje tory szóstoklasowej współpracy, a uświadcza kłam wrogiem nam propagandzie.

Dalszy rozwój stosunków gospodarczych zależy jest od szeregu jeszcze czynników, jak np. od możliwości kredytowych, od dokonania szeregu porozumień konkretnych w sprawach gospodarczych, a w miarę rozszerzenia się współpracy gospodarczej — od wzrostu wzajemnego szacunku i szacunku gospodarczych obustron.

W ostatnich tygodniach współpraca ta istotnie rozszerza się, dowodem tego są chociażby znaczne transakcje sowieckie na węgiel polski, na cynk i przedzę.

W zakresie stosunków politycznych pragniemy doprowadzić do pomyślnego końca rozmowy, trwające już od pewnego czasu, w celu traktatowego ujęcia zagadnienia pacyfikacji Wschodu Europy. W związku z tem podkreślam, że Polska nie zamierza grupować wokół siebie żadnych bloków, zwróconych przeciwko któremukolwiek ze swoich sąsiadów, a że ma na celu jedynie i wyłącznie interesy pokoju.

Państwa bałtyckie

Wspólna dola i niedola w niedawnej jeszcze przeszłości zacieśnia nasze więzy z państwami bałtyckimi i Finlandią i skłania nas do odnośnienia się ze szczególną żywą i serdeczną sympatią do sprawy ich niepodległości i samodzielności.

W Estonii widzimy szczerze przyjazne nam państwo, którego rozwój w dziedzinie gospodarczej i politycznej jest jedną z gwarancji powszechnego pokoju.

Gotowość do zgody z Litwą

Z pośród wszystkich naszych sąsiadów, stosunków nie posiadamy jedynie z Litwą. My zaś byliśmy i jesteśmy zawsze gotowi do podjęcia pełnych stosunków między państwowych z Litwą, uważając stan obecny za wysoce niernormalny i szkodliwy, stan jedyny w swoim rodzaju. Mamy nadzieję, iż Litwa przedzie, czy później dojdzie do zrozumienia tej prawdy dla nas oczywistej.

Rumunia i Czechosłowacja

W marcu roku bieżącego zawarliśmy traktat gwarancyjny z Rumunią, odnawiający stosunki sojusznicze, łączące nas z terytorem. Dotychczasowe dobre stosunki uwydatnia się, mam nadzieję, wyraźnie przez zapowiedziane przez rząd rumuński słuszne odszkodowanie obywateli polskich, dotkniętych wywłaszczeniem w Rumunii.

W stosunku do Czechosłowacji rozpoczyna się nowa faza harmonijnego współzycia politycznego wobec zawarcia szeregu umów zasadniczych i specjalnych, normujących nasz stosunek sąsiedzkich.

Chcę wspomnieć również o zwiększających się stale związkach gospodarczych między Polską a Jugosławią, która z jednej strony przejawia coraz większe zainteresowanie dla naszej produkcji przemysłowej, z drugiej zaś zaopatrjuje nasz rynek w liczne płody swej wytwórczości.

Z Węgrami, Austrią i Bułgarią

Umowa handlowa z Węgrami stworzyła podstawę kłopotliwego zainteresowania wzajemnego obu państw.

Bardzo ożywił stosunki gospodarcze z Austrią, oparte na wydatnej wymianie towarowej, rozwijają się pomyślnie.

Wejście w życie umowy handlowej z Bułgarią pozwoli nam również na wzmocnienie wzajemnych relacji i szukania terenów, stwarzających pomyślnie horyzonty dla polskiego przemysłu oraz racjonalnej wymiany.

Z BLISKIM WSCHODEM

Na Bliskim Wschodzie Polska kroczy konsekwentnie po linii polityki, która wytknęła sobie w traktacie losańskim, zachowując zupełną niezależność swych kroków.

Stosunki nasze z Turcją są jak najlepsze. W ostatnich czasach szacunku i szacunku wzajemnego

chcą ugruntowania stosunków polsko-tureckich, na podstawach współpracy ekonomicznej. Polska widzi w Turcji bardzo przyjaznego, rząd turecki rozumie, że Polska nie przychodzi do Turcji dla eksploatacji i wysysania, a z chęcią okazania pomocy przy rozbudowie organizmu gospodarczego.

Z Persją, po zawieszeniu stosunków dyplomatycznych w roku ubiegłym przystąpiliśmy do omówienia podstaw traktatu przyjaźni i handlowego, których teksty zostały już parafowane i będą w najbliższych dniach w Teheranie podpisane.

Przystępujemy również do naświetlenia stosunków dyplomatycznych z Egiptem, który na terytorium muzułmańskiej Afryki zajmuje, bezsprzecznie, zarówno pod względem politycznym, jak i kulturalnym i ekonomicznym przodujące stanowisko. Rząd egipski mianował już swego przedstawiciela dyplomatycznego, który dziś przyjeżdża do Warszawy.

Rynek egipski, jako jeden z najbogatszych rynków Wschodu budzi specjalne zainteresowanie naszych sfer przemysłowych zarówno ze względu na widoki eksportu produktów polskich, jak też importu bawełny.

Z Włochami

Wreszcie, kończąc ten wader zwycięży przedział naszych stosunków zagranicznych, pragnę wspomnieć o stosunkach, do których Polska zawsze największą wagę przywiązywała i przywiązuje. Myślę o naszych stosunkach ze Stolicą Apostolską. Są one jaknajlepsze.

Pragniemy również, przy sposobności, poinformować, że sprawa uznania autokefalii naszej cerkwi prawosławnej przez inne niezależne kościoły prawosławne, następuje naprzód i że ostatnio mamy do zanotowania uchwały Synodu w Karłowicach, w których rosyjscy biskupi emigracyjni stanęli na gruncie niezależności prawosławnej cerkwi w Polsce.

Zagadnienie emigracji

Zdaje sobie dokładnie sprawę ze znaczenia, jakie posiada fakt, że poza granicami Polski żyje przeszło sześć milionów Polaków i nie zapominam o tem, że należyta organizacja życia Polaków na obczyźnie posiada ogromne znaczenie dla całego naszego życia gospodarczego, społecznego i politycznego.

Wobec wielkiego znaczenia problemu emigracyjnego, z powodu znacznej liczebności wychodźstwa polskiego, które stawa się w Polsce na drugim, po Włoszech miejscu, wśród państw emigracyjnych, zwiększającego się jeszcze co rok o około 100 tysięcy nowych wychodźców, poświęć baczną uwagę tym sprawom.

Handel z zagranicą

Uważam, że jednym z głównych zadań obowiązków ministerstwa spraw zagranicznych jest czuwanie nad rozwojem naszego handlu zagranicznego.

Nasze placówki zagraniczne, zarówno dyplomatyczne, jak i konsularne, mają w tym względzie wyraźne wskazówki.

Kredyt zagraniczny

Z zagadnieniem sanacji gospodarczej wiąże się ściśle międzynarodowa polityka kredytowa. W tym względzie położenie naszego nie możemy obecnie uważać za niepomyślnie wśród ogólnego ciężkiego kryzysu, przeżywanego przez całą Europę.

To też kredyt zagraniczny, który może nam się okazać potrzebny, nie będzie czynikiem, poprzedzającym proces naszej sanacji gospodarczej, narzucanym za wszelką cenę, lub nawet okupionym koncesjami politycznymi, lecz będzie świadomą konsekwencją polityki, dokonywanej własnym naszym wysiłkiem w momencie przez nas wybranym i na możliwie najkorzystniejszych dla nas warunkach.

Niepozabawieni zmysłu praktycznego Belgowie utrzymują akwarium tureckich w stanie pierwotnym. Wskutek tego mają zapowalony przez długi jeszcze lata dopływ turystów.

Schwytywanie szajki fałszerzy paszportów zagranicznych Jeden z transportów dezerterskich poborowych przeszmuglowany do Berlina wraca pod strażą do Warszawy

W ręce policji politycznej dostała się szajka fałszerzy paszportów zagranicznych, za którymi przedostawali się zagranicę dezerterscy poborowi. Fałszerstw dokonywano w niezwykle sprytny i trudny do wykrycia sposób. Jakimś cudem otrzymano listy osób, którym komisariat Rządu wydawał paszporty i fabrykowano "duplikaty" na te same nazwiska, z temi samymi numerami, wklejając tylko inne fotografie. Pieczęć komisariatu Rządu była podrobiona dobrze, tak, że na granicach nie było wykryć oszustwa. A jednak szajka "wpadła" i resztowano 4 głównych jej "marcherów": Prukwassera Leona, Hassa Joska, Edelisona Leona i Gromaryna Hajna. Równocześnie udało się zatrzymać w Berlinie transport poborowych, wysłanych przez szajkę. Ustalono, że za fałszywy paszport brano 200 — 250 dolarów, a transakcyj takich dokonano niemało.

ZAMACH BOMBOWY na redakcję dziennika pośła Korfanego Pleklelna maszyna niezwyklej sily obrócić miała w perzynę dom katowickiej „Polonii”

KATOWICE 20.7.—Tel. wł. — schwytyli tajemniczych osobników na gorącym uczynku. Jak się okazało, w pudle znajdowała się „pleklelna maszyna”. W szerokiej a długiej na metr rurze wodociągowej mieścił się ładunek dynamitu wagi 12 kilogramów. Ta ilość wystarczyłaby na wysadzenie w powietrze całej kamienicy. Aresztowani zamachowcy podali następujące nazwiska: Karol Kotrzubik, Fryderyk Króliczek, Franciszek Wawrzyk, Jan Skrzypiec, Augustyn Kisioła, Maksymilian Piłny, oraz Franciszek Gasior. Jak stwierdzono, zamach miał polityczne. Dochodzenie prowadził prokurator Świątkowski wspólnie z komisariatem policji politycznej Bródzkiego.

Nowa gwiazda kinowa

Przebiegła i piękna Młoda Pani Adama...

